Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
Santeri Suominen

7.2.2022



**Valtiontukien ryhmäpoikkeusasetuksen muuttaminen**

Eduskunnan talousvaliokunnalle

Asia

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 71/2021 vp

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotusluonnoksesta komission asetukseksi tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti annetun asetuksen (EU) N:o 651/2014 muuttamisesta (valtiontukien yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen muuttaminen)

TaV on pyytänyt Elinkeinoelämän keskusliitto EK:lta lausuntoa otsikkoasiassa. EK esittää lausuntonaan seuraavan.

Ryhmäpoikkeusasetuksessa säädetään edellytyksistä, joilla jäsenvaltiot voivat ottaa tukitoimenpiteet käyttöön ilman komission ennakkohyväksyntää. Viime vuosina tällä alueella tehtyjen EU-sääntelyuudistusten tavoitteena on ollut keventää valtiontukiin liittyviä menettelyjä, suunnata komission valtiontukivalvonnan resursseja kilpailua eniten vääristäviin tukiin ja mahdollistaa jäsenvaltioille EU:n tavoitteita tukevien valtiontukien nopeampi käyttöönotto.

Ehdotetulla ryhmäpoikkeusasetusta koskevalla muutoksella mukautettaisiin yleistä ryhmäpoikkeusasetusta kohdennetusti siten, että se täydentää samanaikaisesti tarkistettavina olevia valtiontukisuuntaviivoja. tavoitteena on, että säännöt vastaavat markkinoiden ja teknologian kehitystä ja komission uusia painopisteitä, Green Deal -ohjelmaa ja teollisuus- ja digitaalistrategioita. Muutoksella yksinkertaistetaan ja selkeytetään näitä sääntöjä, parannetaan oikeusvarmuutta ja helpotetaan vihreää ja digitaalista siirtymää edistävien tukitoimenpiteiden toteuttamista jäsenvaltioissa pitäen kilpailun vääristymät kuitenkin mahdollisimman vähäisinä. EK pitää tavoitteita hyvänä.

Siltä osin kuin ehdotus laajentaa poikkeuksia valtiontukien ennakkoilmoitusvelvollisuuteen, eikä sillä vaikuteta tukimäärärahoihin, ehdotus voi keventää tukia saavien yritysten hallinnollista työtä.

EK pitää Suomen kantaa perusteluna. On erityisen hyvä, että Suomi katsoo, että teknologianeutraalisuuteen tulee kiinnittää huomiota asian jatkovalmistelussa.

Samoin pidämme tärkeänä, että ryhmäpoikkeusasetus on jatkossakin pääsääntöisesti linjassa tukikelpoisia aloja koskevan sektorikohtaisen lainsäädännön kuten energialainsäädännön, biodiversiteetin suojelun

ja ennallistamisen tai meriliikennettä koskevan sääntelyn kanssa. On olennaista, että EU:n valtiontukisääntöjen keventäminen ei aiheuta merkittäviä kilpailua vääristäviä vaikutuksia ja tukikilpailua sisämarkkinoilla. Ryhmäpoikkeusasetuksella tulee voida vapauttaa ilmoitusvelvollisuudesta vain sellaiset tukitoimenpiteet, joiden kilpailua vääristävät vaikutukset ovat rajalliset.

Alueellisten tukien soveltamisalaa ehdotetaan laajennettavan koskemaan mm. laivanrakennussektoria, joka on suljettu pois nykyisen ryhmäpoikkeusasetuksen soveltamisalasta. Tämä tarkoittaisi, että EU-jäsenmaat voisivat myöntää tukea laivanrakennusalan investointeihin ja kapasiteetin kasvattamiseen ilman, että komissio arvioi tuen kilpailuvaikutuksia lähemmin. Ehdotetun muutoksen voidaan arvioida lisäävän riskiä kilpailun vääristymiin ja vaarantavan tasapuoliset toimintaedellytykset sisämarkkinoilla. Mikäli tukia käytettäisiin ylikapasiteettia kasvattaen ja markkinahäiriötä aiheuttaen, olisi vaikutus pahimmillaan pitkäaikainen. Näin ollen EK yhtyy Suomen kantaan, jonka mukaan ei ole kannatettavaa vapauttaa laivanrakennusalaa komissiolle tehtävästä ennakkoilmoitusvelvollisuudesta. Alueellisia valtiontukia koskevien sääntöjen tulee varmistaa tasapuoliset toimintaedellytykset eri jäsenvaltioiden välillä ja minimoida riskiä kilpailun vääristymiin sisämarkkinoilla.

EK pitää myös hyvänä, että Suomen kannassa todetaan, että asetuksen jatkovalmistelussa on tärkeää huolehtia siitä, että asetuksen kriteerit ovat oikeasuhteisia hallinnollisen taakan näkökulmasta sekä varmistettava, että verotukiin kohdistuvat muutosehdotukset sallivat riittävän siirtymäajan eivätkä säännöt muodostaisi kohtuutonta hallinnollista taakkaa tai sisältäisi oikeusvarmuutta vaarantavaa tulkinnanvaraisuutta yrityksille tai tukiviranomaisille.